

**Profesionālās pilnveides seminārs
"Strādā vesels»**

Ievads

STRĀDĀ VESELS

Ivars Vanadziņš, Dr.med.,
Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte
Kontakti: ivars.vanadzins@rsu.lv
Valmiera, 13.03.2104.

Levads un semināra mērķis

- Viens no VSAA “Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāna 2014.gadam” semināriem
- 2014.Gadā – turpinās iesāktais un jaunas aktivitātes
 - » pamatā vairāk vērstas uz reģioniem
 - » Darba aizsardzības vecākajiem speciālistiem – padziļināta apmācība!
- Svarīgākais:
 - » Lielie semināri Rīga): «Veselība darba vietās», «Elektrodrošība» un vēl 2 tēmas rudenī

Plāns 2014

■ Reģionālie semināri par dažādām tēmām

» Fizikālie darba vides riska faktori

» Ķīmiskie darba vides riska faktori

» Strādā vesels

» Veselības veicināšana

» Gandrīz notikušie nelaimes gadījumi

■ Darba aizsardzība būvniecībā

■ Darba aizsardzība Lauksaimniecībā

Plāns 2014

■ Specifisko nozaru/tēmu semināri

- » Darba aizsardzība Skolotājiem (5 semināru sērija, rudenī)
- » Semināri dažādu nozaru ārstiem un veselības aprūpes nozares speciālistiem (alergologi, neirologi, LOR, oftalmologi)
- » Seminārs par darba aizsardzības ekonomisko pusi

■ Citas aktivitātes

- » Atsevišķu nozaru un tēmu **informatīvie materiāli** (metālapstrāde, azbests u.c.) – brošūras, bukleti, plakāti, PS

Plāns 2014

■ Citas aktivitātes

- » Atbalsts DA filmu latviskošanai – arī šogad
- » Atbalsts filmu uzņemšanai:
 - Arī šogad 3 filmas (konkurss – marta vidū)

■ Informatīva kampaņa par veselību darba vietā – STRĀDĀ VESELS

- Atklāšana 13.02.
- Jauna mājas lapa Darba aizsardzībai
 - www.stradavesels.lv
- 3 klipi Televīzijā
- Vides reklāma un plakāti (3 tēmas)
- Citas aktivitātes

STRĀDĀ VESELS materiāli

- Darbā notikušu nelaimes gadījumu izmaksu kalkulators - <http://stradavesels.lv/kalkulators>
- Spēle „Atpazīsti bīstamību!”
<http://stradavesels.lv/atpazisti-bistamibu/>
- [Plakāts "Drošība ir Tavās rokās - NECIET!"](#)
- [Plakāts "Drošība ir Tavās rokās - NEKLUSĒ!"](#)
- [Plakāts "Drošība ir Tavās rokās - RĪKOJIES!"](#)
- [Anitas stāsts par arodslimību](#)
- [Innas stāsts par nelaimes gadījumu darbā](#)
- [Darba devēja Mikus stāsts par DA uzņēmumā](#)

Lūgums izteikt viedokli!

- Lūgums aizpildīt aptaujas anketu – vērtējos jauno mājas lapu!
- Aicinām uzņēmumu speciālistus iesaistīties (atcerieties, papildus stundas!) arī šajā semināru sērijā!
- Ja ir kādi visiem aktuāli paziņojumi – lūgums pieteikties, lai varētu to noorganizēt semināra noslēgumā
- Lūgums interesentus pierakstīties «**Darba aizsardzības ziņu**» saņemšanai!

Kāpēc tieši «Strādā vesels» un kāpēc vairāk par ergonomiku?

- Aktuālākā arodslimību grupa ES un Latvijā, joprojām ar augošu tendenci
- Ergonomisko problēmu izraisītie veselības traucējumi izmaksā ļoti dārgi un prasa ilgstošu rehabilitāciju un pastāvīgu uzraudzību
- Ergonomiskie riski ietekmē ne tikai slimības lapu skaitu, arodslimību statistiku un ārstēšanas izdevumus, bet arī produktivitāti un darba spējas (t.s. “*presenteism*”) – attiecīgi arī valstu ekonomikas!

Ergonomiska rakstura problēmas Eiropā?

■ Pārslodžu izraisītas arodslimības ir visbiežākās darba vides radītās veselības problēmas Eiropā:

- » 25% Eiropas strādājošo sūdzas par muguras sāpēm
- » 23% cieš no muskuļu sāpēm
- » 62% strādājošo 27 ES valstīs ceturto vai vēl lielāku daļu darba laika tiek pakļauti atkārtotām plaukstu vai roku kustībām
- » 46% - sāpīgām vai nogurdinošām pozām,
- » 35% - smagu kravu nešanai vai pārvietošanai

■ Kā ir Latvijā?

Darba apstākļi un riski Latvijā 2012-2013

- Latvijas Darba devēju konfederācijas pasūtījums
- Veic:
 - » SIA “TNS Latvia”
 - » RSU Darba drošības un vides veselības institūts
- ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansiālu atbalstu projekta „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos” (Nr. 1DP/1.3.1.3.2./08/IPIA/NVA/002) ietvaros
- 2012.gada decembris – 2013.gada decembris

Mērķi un uzdevumi

- **Veikt darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības analīzi no sekojošiem aspektiem:**
 - » Informētība
 - » Darba vides riski atkarībā no uzņēmuma un nodarbināto dažādiem parametriem
 - » Apmācības līmenis
 - » Darba tiesiskās attiecības un normatīvo aktu prasību ievērošana
 - » Nodarbināto pārstāvniecību arodbiedrībās

Pētījuma saturs

■ Aptaujas

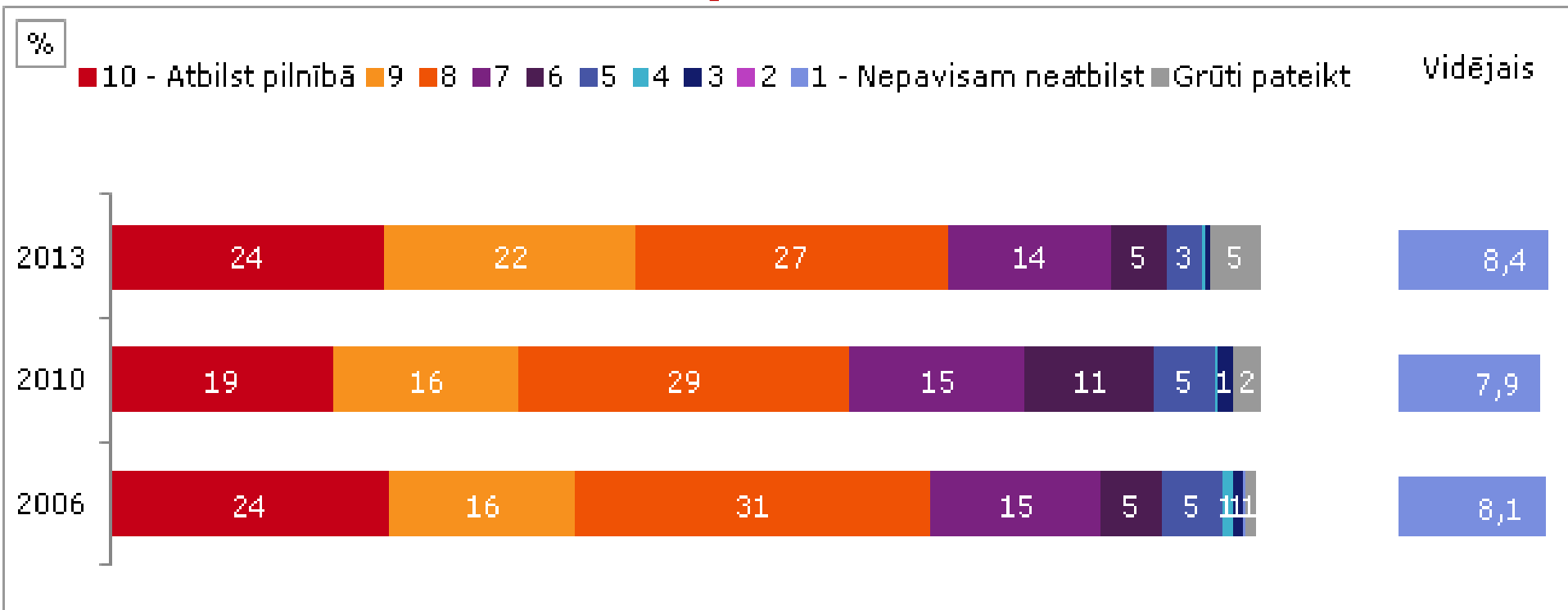
- » Darba devēji (N=1044)
- » Nodarbinātie (N=2558)
- » Latvijas iedzīvotāji (N=1012)
- » Fokusgrupu aptauja (4 grupas – KI/KS/DAS)

■ Datu bāzu analīze

- » P.Stradiņa KUS Aroda un radiācijas medicīnas centrs
- » Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
- » Valsts darba inspekcija
- » RSU DDVVI Higiēnas un arodslimību laboratorija

Darba devēju aptauja

Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā darba vide Jūsu uzņēmumā (iestādē) atbilst Darba aizsardzības likuma prasībām

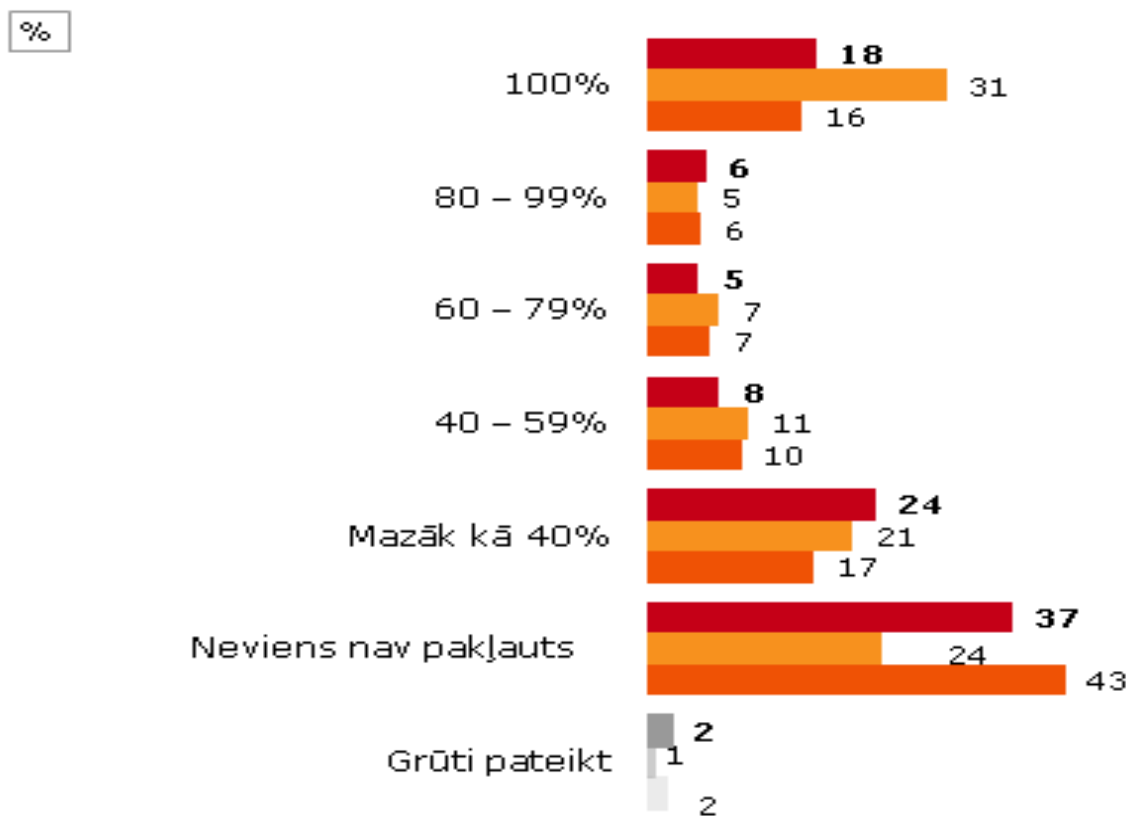
Bāze (vidējais): Respondenti, kuri ir novērtējuši darba vides atbilstību Darba aizsardzības likuma prasībām
Vidējais - vidējais vērtējums skalā no 1 (nepavisam neatbilst) līdz 10 (atbilst pilnībā)

Reģionu specifika?

- Analizējot uzņēmumu skaitu, kuros ir/nav veikts darba vides riska novērtējums, reģionu griezumā, 2013.gadā visvairāk uzņēmumu, kuros nav veikts darba vides riska novērtējums, atrodas:
 - » Zemgales reģionā (53,1%)
 - » Rīgas reģionā (52,9%)

Darba devēju aptauja

Kopumā, cik procenti no Jūsu uzņēmumā strādājošajiem ir pakļauti kaitīgajiem darba vides riska faktoriem (ķīmiskie, fizikālie, ergonomiskie, psihosociālie, traumatisma riska faktori u.c.)?

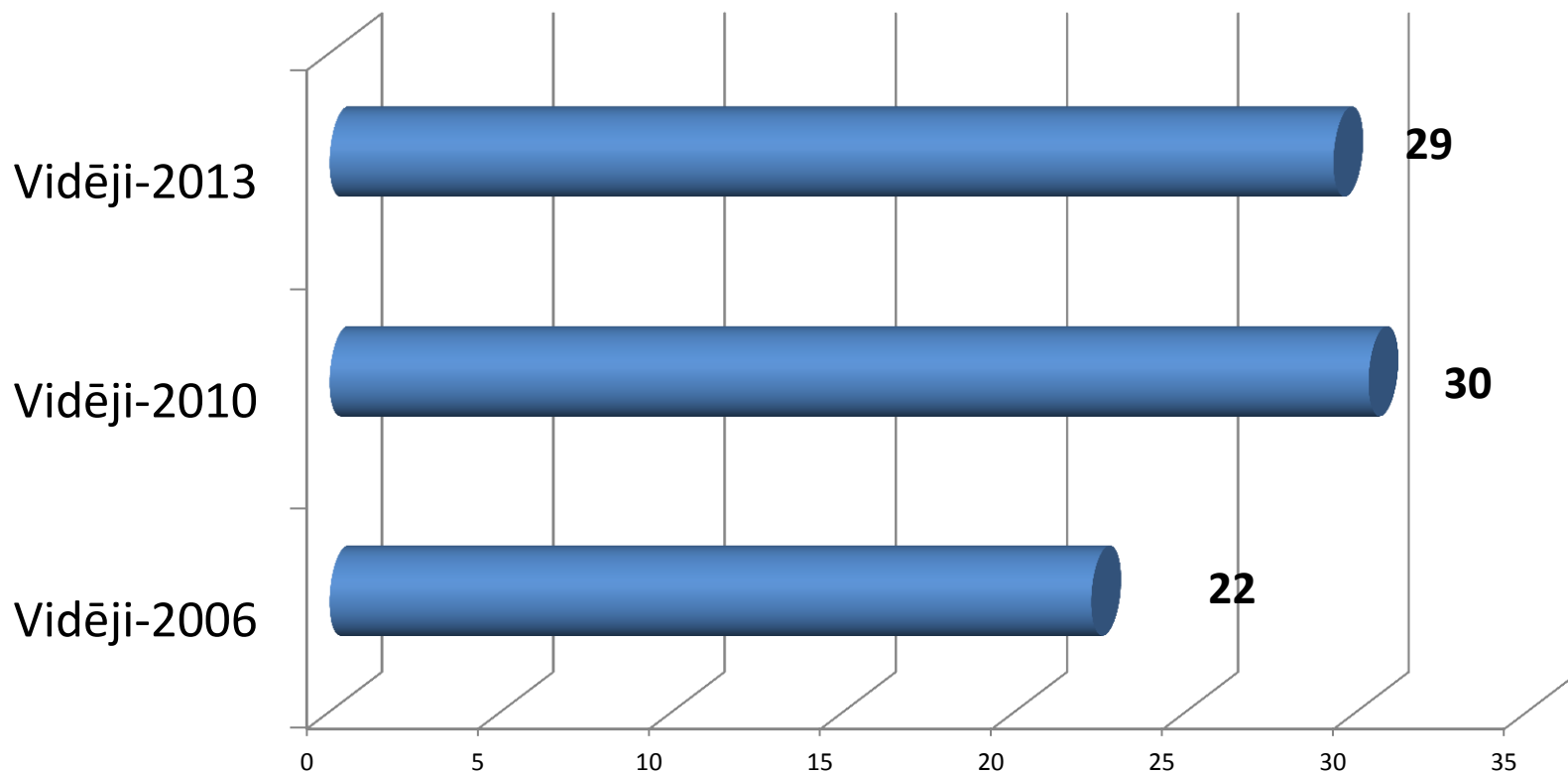
Bāze: Visi respondenti, [2006: n=1058; 2010: n=1044; 2013: n=1044]

Reģionu specifika?

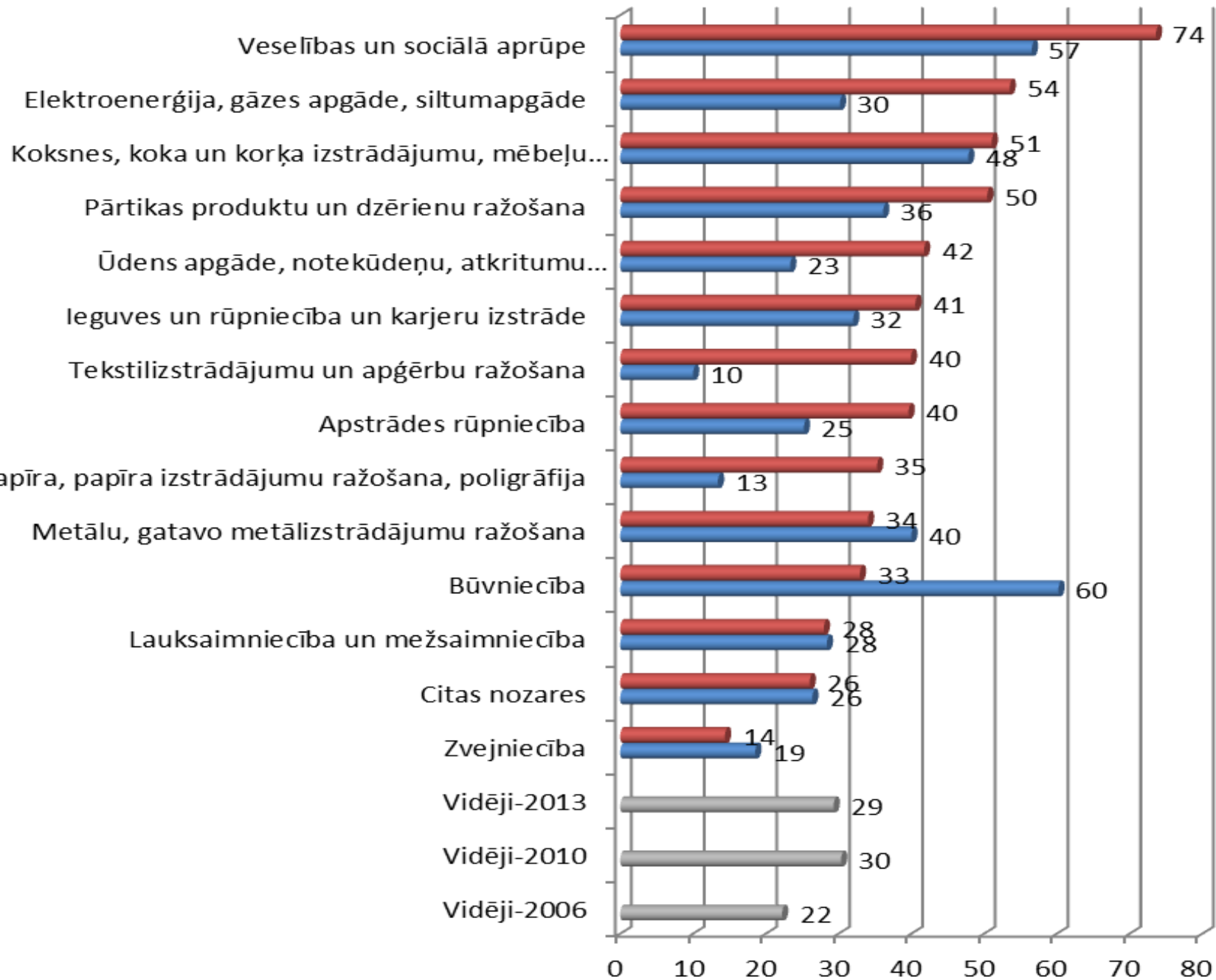
- 2013.gadā visvairāk uzņēmumi, kuros neviens nav pakļauts riskiem, atrodami
 - » Rīgas reģionā (2013.gadā – 42,1%)
 - » Vidzemes reģionā (2013.gadā – 35,2%)
 - » Zemgales reģionā (2013.gadā – 33,5%),
 - » Kurzemes reģionā (2013.gadā - 29,4%),
 - » Latgales reģionā (2013.gadā – 15,1%)

Vai Jūsu uzņēmumā ir veikts darba vides riska novērtējums un sastādīts pasākumu plāns?

%

%

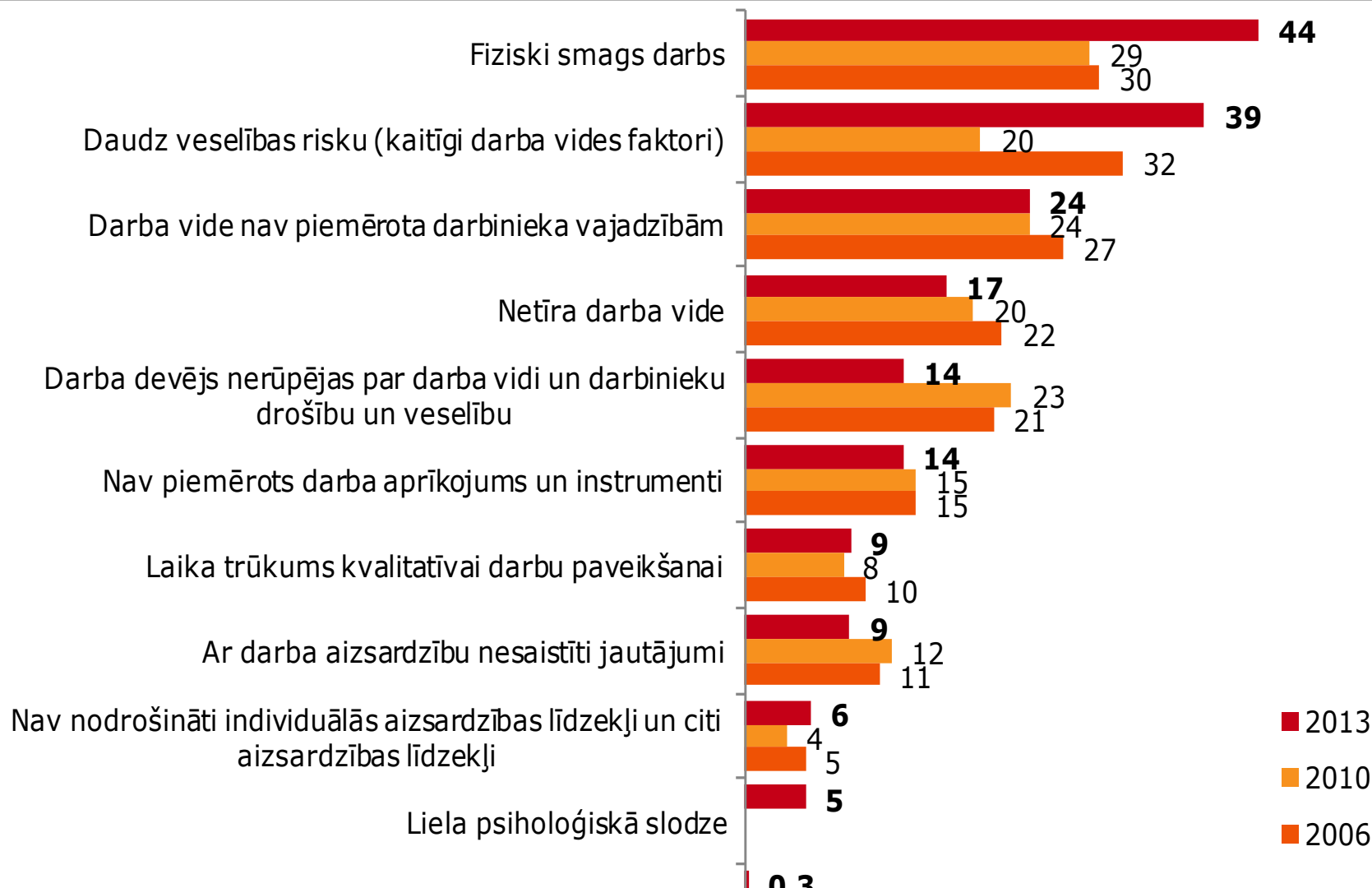
■ 2013

■ 2010

Nodarbināto aptauja

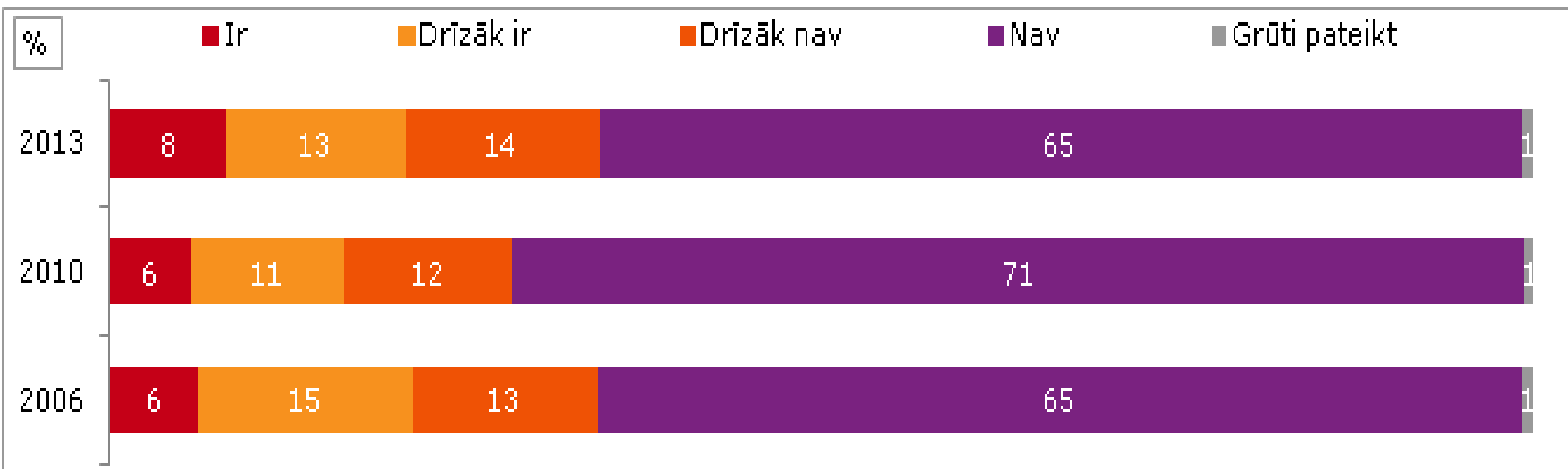
Nodarbināto neapmierinātības iemesli ar darba apstākļiem un vidi

%

Darba ņēmēju aptauja

Vai Jums ir kādi veselības traucējumi, kuru cēlonis, Jūsuprāt, ir darba vidē esošie kaitīgie faktori (piemēram, troksnis, vibrācija, putekļi, ķīmiskās vielas u.c.)?

Bāze: Visi darba ņēmēji, [2006: n=2455; 2010: n=2378; 2013: n=2383]

Biežākie riska faktori darba vietās 2013? DARBA DEVĒJI

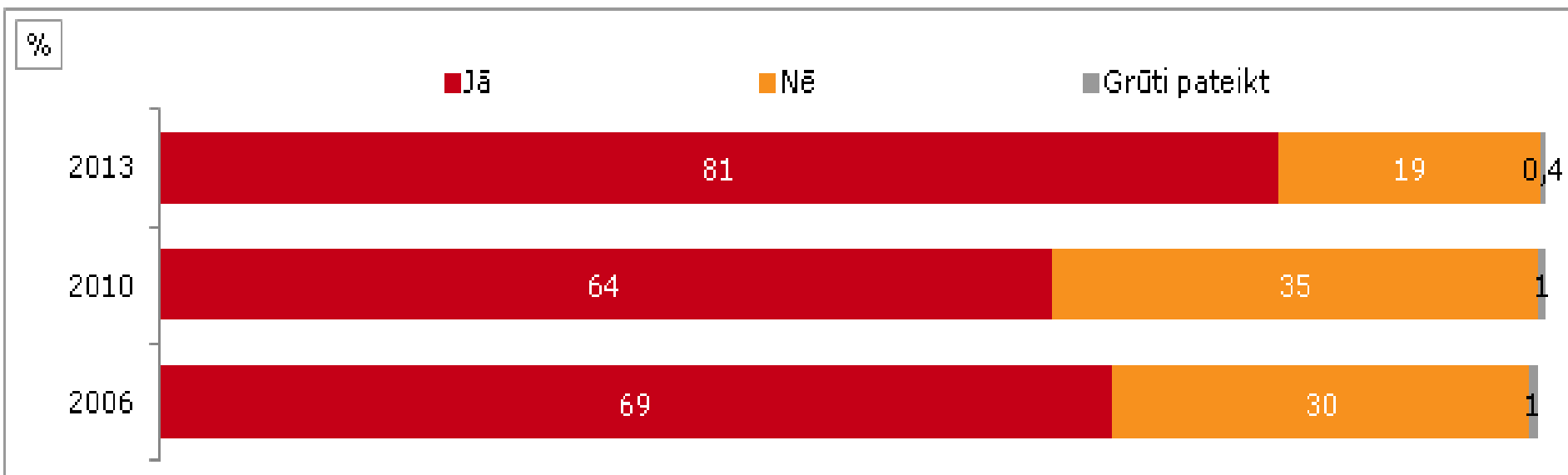
- darbs ar datoru vairāk nekā 2 stundas dienā – 70,3% respondentu;
- summētais darba laiks – 42,2%;
- darbs piespiedu pozā (piemēram, stāvus, sēdus) – 41,5%;
- distances darbs, teledarbs – 37,8% (2010. gadā – 28%, 11. vieta; 2006.gadā – 15%, 13.vieta);
- darbs ārā dažādos laika apstākļos (vasarā un ziemā) – 36,9%.

Biežākie riska faktori darba vietās 2013? NODARBINĀTIE

- tiešs kontakts ar cilvēkiem, kuri nav darbinieki Jūsu darba vietā – tādiem kā pircēji, pasažieri, audzēkņi, pacienti, klienti u.c. – 63,9%;
- vienveidīgas kustības – 53,6%;
- laika trūkums – 52,0% (2006. gadā – 51,1%, 6. vieta);
- smagu priekšmetu nešana un pārvietošana – 49,5%;
- caurvējš – 45,4% (2010. gadā – 30,0%, 8. vieta).

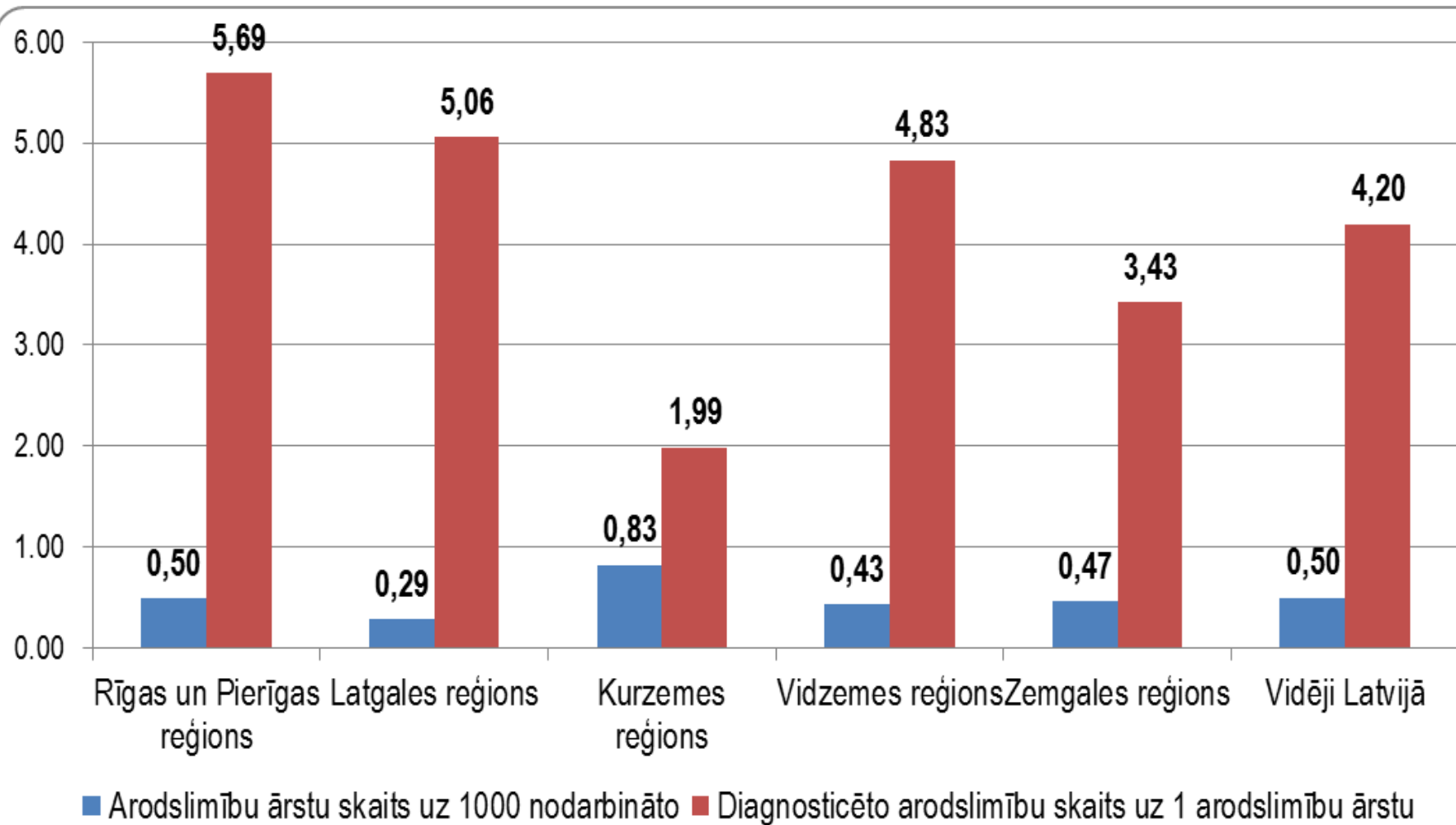
Darba ņēmēju aptauja

Sakiet, vai pēdējo 3 gadu laikā Jūs esat izgājis/ -usi obligāto veselības pārbaudi?

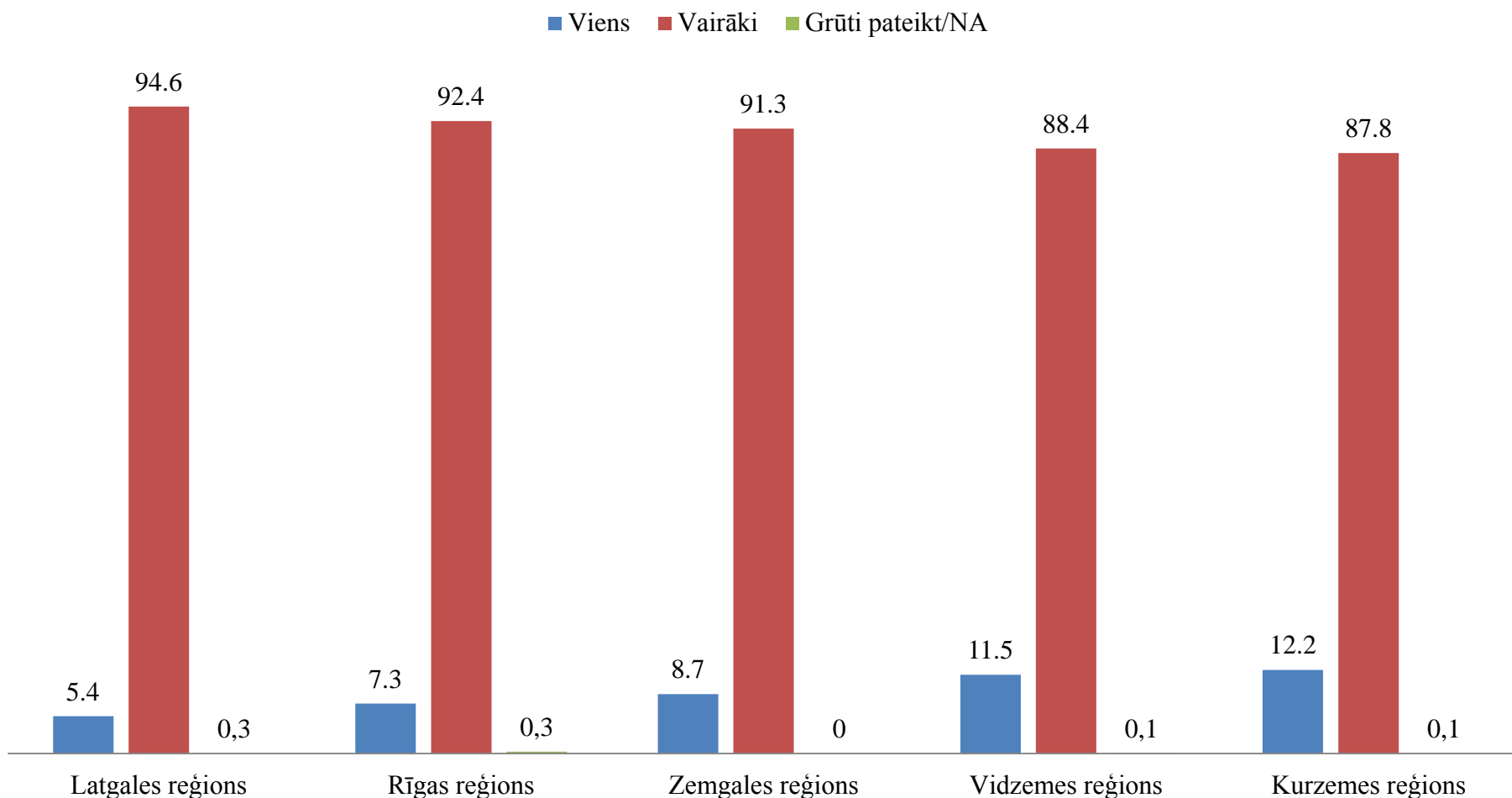

Bāze: Visi darba ņēmēji, [2006: n=2455; 2010: n=2378; 2013: n=2383]

Sertificēto arodslimību ārstu skaits uz 1000 nodarbināto un diagnosticētais arodslimību skaits uz vienu arodslimību ārstu pa Latvijas reģioniem 2012.gadā

Vai Jūs izmeklēja viens vai vairāki ārsti? (%)

Vai šis ārsts/ Vai viens no ārstiem bija arodslimību ārsts? (%)

■ Jā ■ Nē ■ Grūti pateikt/NA

